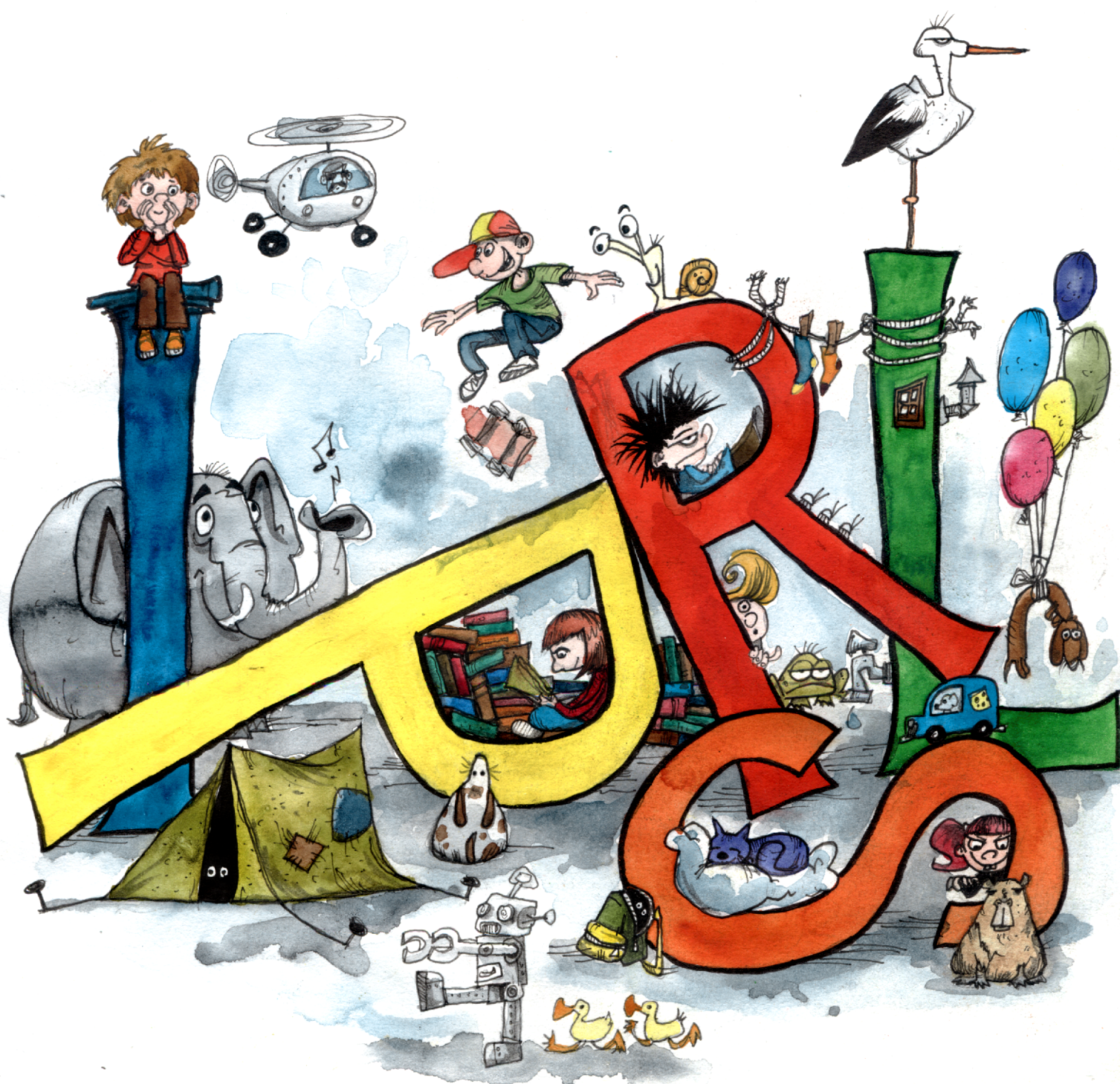

PIRLS 2016

TÁJÉKOZTATÓ

Mi a PIRLS?

A PIRLS a „Progress in International Reading Literacy Study”-ból (Nemzetközi Szövegértés Vizsgálat) képzett betűszó, az IEA (International Association for the Evaluation of Educational Assessment) tanulói teljesítménymérési vizsgálata. A mérést az IEA azért hívta életre a 2000-es évek elején, hogy nemzetközi szinten összehasonlítható adatokat szolgáltatassanak a tanulási és oktatási folyamatok eredményességéről és az oktatási rendszerek egyéb jellemzőiről. A PIRLS ötévente vizsgálja a tanulók szövegértését, az első adatfelvétel 2001-ben volt. A PIRLS-méréssorozat immár negyedik ciklusán van túl (2001, 2006, 2011, 2016).

Mit mér a PIRLS?

A PIRLS a 4. évfolyamos tanulók szövegértési képességeit vizsgálja. A tesztanyagok összeállításánál az IEA kifejezetten a részt vevő országok tananyagaira támaszkodva alakította ki a mért területek definícióját és tartalmi keretét. A tesztfüzetek mellett a tanulók, a tanárok és az intézményvezetők egy-egy háttér kérdőívet is kitöltöttek, amely az általános szociokulturális és demográfiai kérdések mellett főként az olvasás oktatásával kapcsolatos kérdéseket tartalmazott. A vizsgálatokat kiegészíti egy tantervi kérdőív is, amely a közoktatási rendszer olvasás-tanítással kapcsolatos stratégiáiról és szabályzóiról kérdezi a szakértőket.

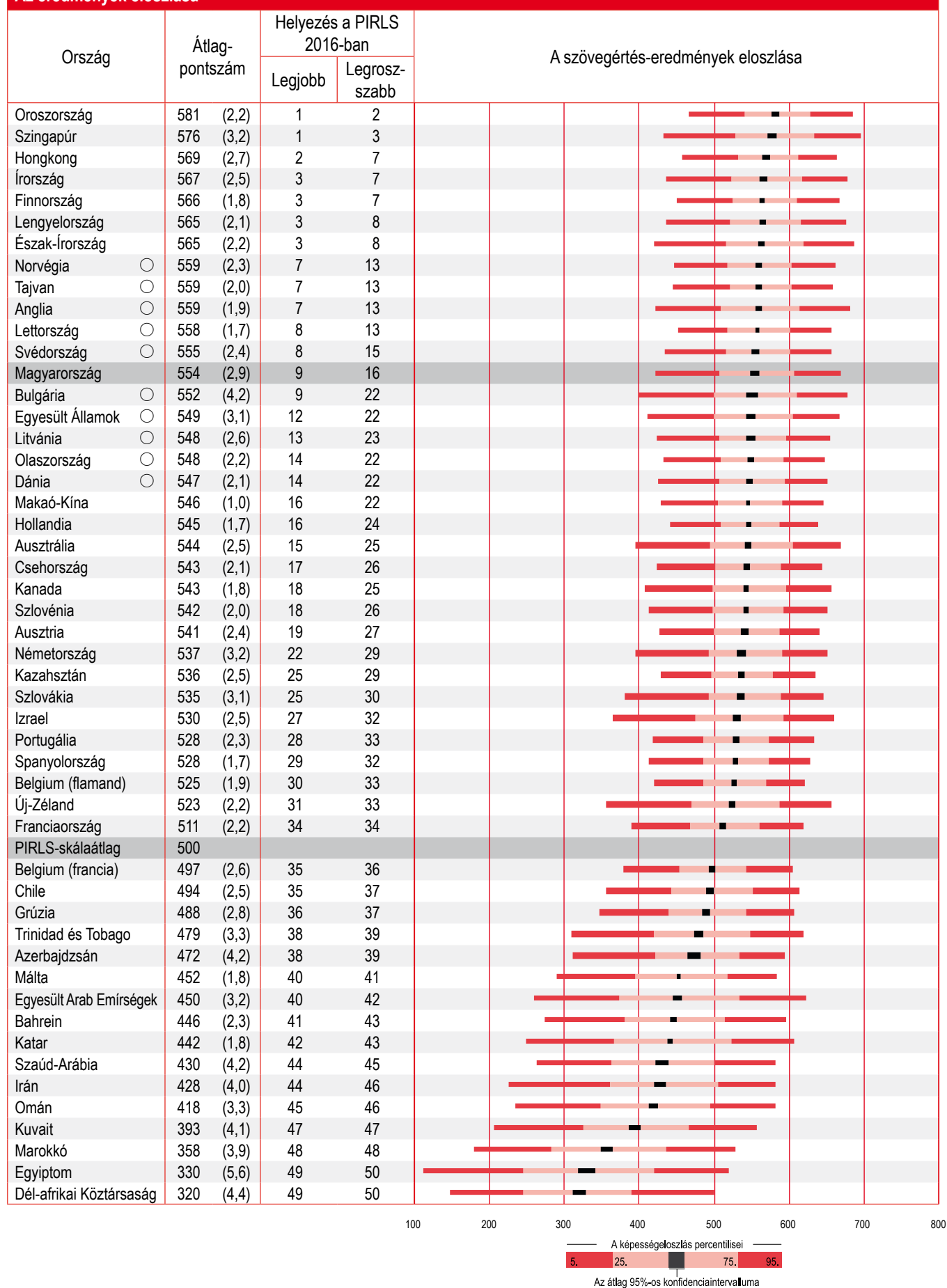
Kiket mér a PIRLS?

A PIRLS a 4. évfolyamon tanulók szövegértési képességeit vizsgálja. Az évfolyam és életkor fontos szakasz az olvasás-szövegértés fejlesztésében, hiszen a gyerekek többsége már tud olvasni, és nem pusztán az olvasás gyakorlásának céljából olvas, hanem saját örömeire is, vagy azért, hogy tanuljon, újabb ismereteket szerezzen. A 2016-os PIRLS-mérés 50 ország részvételével zajlott. Magyarországon 149 iskola 209 osztályából 4623 tanuló vett részt a mérésben.

Milyen mutatókat képez a PIRLS?

A teszten elért eredmény alapján a tanulók képességpontokat kapnak, ebből számítják az országok eredményeit. Az első mérésben az akkor rögzített PIRLS-skálát úgy alakították ki, hogy az akkor részt vett országok átlageredményeinek átlaga 500 pont, szórásaik átlaga 100 pont volt. A skála ezt követően nem változott, így az egymást követő mérésekben elért eredmények összehasonlíthatók. Az 500 pontos PIRLS-skálaátlag viszonyítási pontként az újabb adatfelvételek eredményeinél is megjelenik. A képességskálát képességszintekre osztották, amelyek segítségével leírható, milyen feladatokat tudnak végrehajtani az egyes szinteken lévő tanulók. A teszteredmények mellett a különböző háttérjellemzőket leíró indexek is készültek, ilyenek például az olvasás szeretetével kapcsolatos, a tanulást segítő otthoni erőforrásokról szóló vagy a tanulók tanáraihoz kötődő kérdésekre adott válaszokat összefoglaló indexek.

Az eredmények eloszlása

Öt ország és egy kiemelt oktatási rendszer vett részt a könnyített PIRLS-mérésben: Egyiptom, Irán, Kuvait, Marokkó és Dél-Afrika, illetve a 3. osztályos dán tanulók. Irán és Marokkó ugyanakkor egyaránt részt vett a 4. osztályos mérésben, és eredményük a két mérésen elért eredményük átlagán alapul.

() A standard hiba zárójelben látható. Mivel az eredményeket a legközelebbi egész számra kerekítettük, néhány összérték következetlennek tűnhet.

○ Átlageredménye statisztikailag nem különbözik a magyar pontszámtól.

Forrás: IEA's Progress in International Reading Literacy Study – PIRLS 2016.

Mire valók a PIRLS-vizsgálatok?

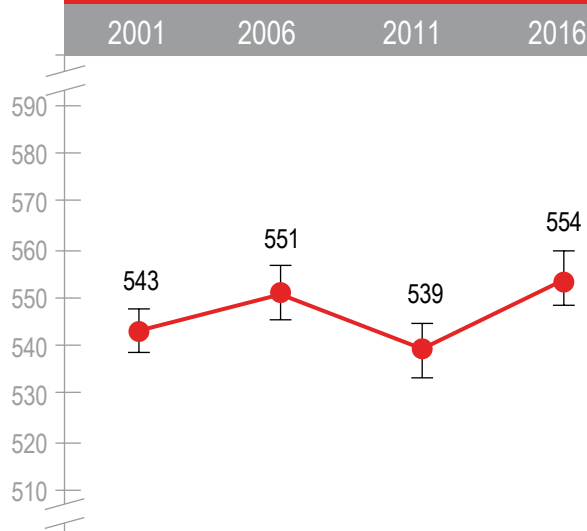
Az IEA az oktatási rendszerek egészéről akar kvantitatív adatokat szolgáltatni az eredmények és egyéb jellemzők tekintetében annak érdekében, hogy azok értékelni tudják saját munkájukat, és egymástól tanulhassanak. A PIRLS-vizsgálatok elsősorban az oktatáspolitikusok, illetve a tanítás tartalmával, módszertanával és egyéb elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozó oktatáskutatók számára szolgálnak hasznos információkkal. A vizsgálatnak ugyanis nem célja, és ezért nem is készít jelentést sem az egyes iskolákról, sem az egyes tanulókról. Ugyanakkor a mérések eredményei mindazok – elsősorban az oktatási rendszer más szereplői, tanárok, diákok és szülők – érdeklődésére is számot tarthatnak, akik egy-egy oktatási rendszer egészéről, eredményességéről, körülményeiről, működéséről és belső összefüggéseiről szeretnének képet kapni, adatokkal alátámasztott következtetéseket levonni. A magyar nyelvű jelentés és további anyagok elérhető: https://www.oktatas.hu/kozneveles/meresek/pirls/pirls_2016_meres

Milyen eredményeket értek el a magyar tanulók?

Magyarország 15 ponttal javított 2011-es eredményén, 554 pontot érve el, ami kiváló eredmény, méltán lehetünk rá büszkék. Ez az eddigi mérések között a legmagasabb átlagpontszámunk, a 2001-es és 2011-es mérés eredményénél szignifikánsan, a 2006-os eredményénél nem szignifikánsan magasabb.

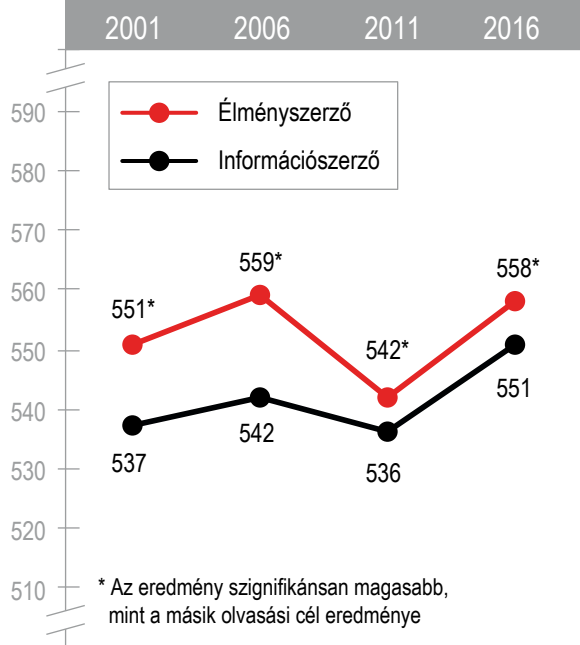
A 2001-es 543 pontos eredményhez képest 2006-ra 8 pontot javult az eredménye (551 pont), majd öt évvel később 539 pontra esett vissza az átlagpontszám. Végül idén 15 pontos javulással 554 pontot értek el átlagosan a magyar tanulók.

A szövegértés-átlageredmények változásai
2001 és 2016 között Magyarországon

2011-ben → 2016-ban ↓	Szignifikánsabb jobb eredményt ért el Magyarországnál	Hasonló eredményt ért el, mint Magyarország	Gyengébb eredményt ért el, mint Magyarország
Szignifikánsabb jobb eredményt ért el Magyarországnál	Észak-Írország, Finnország, Hongkong, Írország, Oroszország, Szingapúr		
Hasonló eredményt ért el, mint Magyarország	Anglia, Dánia, Egyesült Államok, Tajvan	Bulgária, Olaszország, Svédország	Litvánia
Gyengébb eredményt ért el, mint Magyarország	Kanada	Csehország, Hollandia, Izrael, Német- ország, Szlovákia, Portugália	Ausztria, Ausztrália, Azerbajdzsán, Belgium (francia), Dél-afrikai Köz- társaság, Egyesült Arab Emírségek, Franciaország, Grúzia, Irán, Katar, Marokkó, Málta, Omán, Spanyolország, Szaúd-Arábia, Szlovénia, Trinidad és Tobago, Új-Zéland

A szövegtípusok szerinti átlageredmények trendje Magyarországon

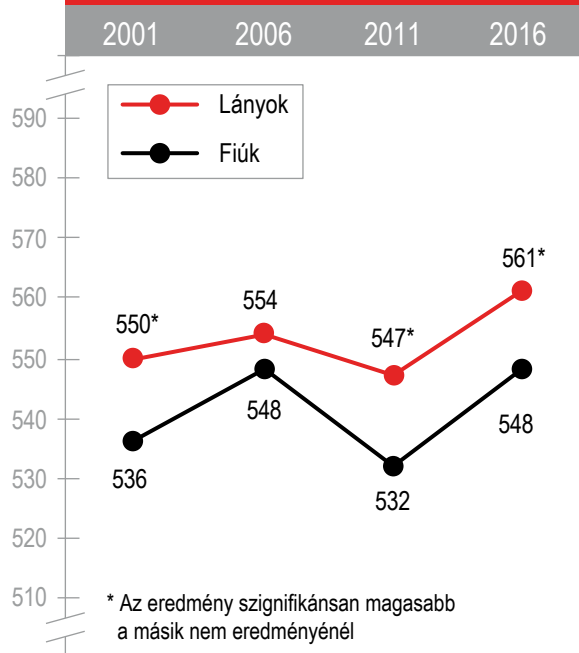

A tesztfüzetek összeállítása során a kutatók különböző olvasási célú szövegeket választottak, melyekre kiszámították az egyes országok eredményeit. Magyarország az élményszerző szövegekben (558 pont) – ilyenek például a mesék, irodalmi alkotások – 7 ponttal jobban teljesített, mint az információszerző szövegek (551 pont) – például brossúrák, interjúk, tankönyvi szövegek – esetében. Ugyanakkor mindkét szövegtípusban jobb eredményt értek el a magyar tanulók, mint az előző mérésben. Az élményszerző szövegek esetében 16 ponttal, míg az információszerző szövegekben 15 ponttal javult az eredmény. Utóbbiban a mostani 551 pontos az eddigi mérések során elért legmagasabb magyar átlageredmény.

A PIRLS méri azt is, hogy az egyes tanulók milyen képességszinteket érnek el. Egyértelműen kiugrásnak számít, hogy a kiváló szintet idén érte el a legtöbb magyar tanuló, 17 százalékkal. Ez a 2011-es méréshez képest 5 százaléknyi javulást eredményez. Szintén javult a magas szintet elérők aránya (56 százalék) a korábbiakhoz képest. Az átlagos szintet a tanulók 85, míg az alacsony szintet 97 százaléka érte el, javítva itt is a korábbi eredményeken. Az egyes szinteket elérő tanulók az alacsonyabb szintekhez tartozó tudásnak is a birtokában vannak, így a százalékok külön-külön értendők.

Mi van az átlageredményeken túl?

A lányok és a fiúk átlageredményének trendjei szövegértésből Magyarországon

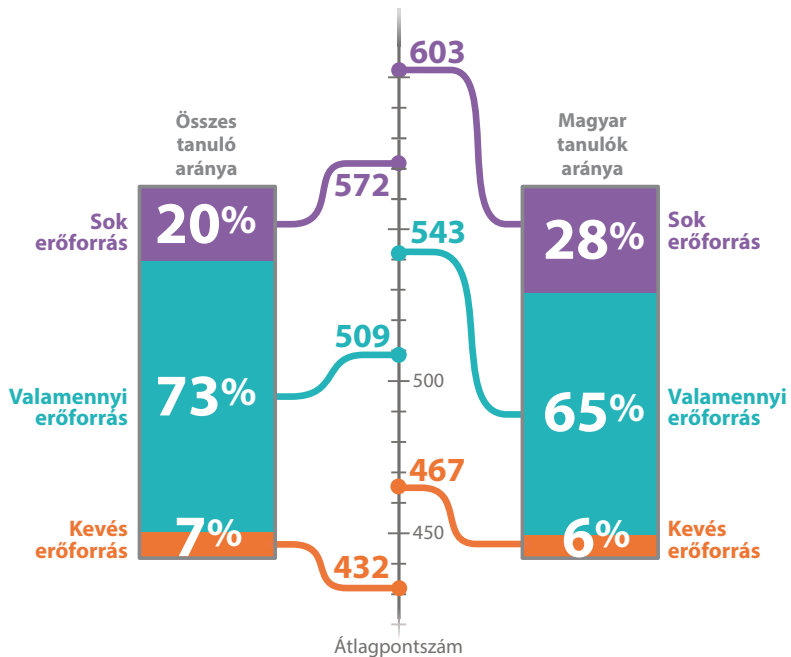
Az átlageredmény igen fontos mutatója a nemzetközi tanulói teljesítményméréseknek, rendszerint ez áll a figyelem középpontjában a PIRLS esetében is. A vizsgálatok azonban rávilágítanak arra is, hogy egy-egy országon belül milyen eredményeket értek el az egyes tanulócsoportok, illetve hogy milyen mechanizmusok befolyásolják a tanulók eredményeit. A PIRLS vizsgálatból megállapítható például:

Magyarországon a lányok 13 ponttal jobb eredményt értek el, mint a fiúk, ezzel a különbséggel hazánk a középmezőnyben foglal helyet. A fiúk és a lányok eredménye közti különbség alatta marad a nemzetközi átlagnak, vagyis a nemek közti eltérés Magyarországon kisebb, mint számos más részt vevő országban.

Tanulást segítő otthoni erőforrások

Azok a tanulók, akik otthonában sok tanulást segítő erőforrás van, magasabb eredményt értek el, mint azok a tanulók, akik otthonában néhány vagy kevés erőforrás található.

IEA TIMSS & PIRLS
International Study Center
Lynch School of Education
BOSTON COLLEGE
Forrás: IEA's Progress in International Reading
Literacy Study – PIRLS 2016
<http://pirls2016.org/download-center/>

A családi háttér és az otthon rendelkezésre álló erőforrások jelentős mértékben befolyásolják a magyar tanulók eredményeit. A kevés és a sok tanulást segítő erőforrással rendelkező diákok átlageredménye között 136 pont a különbség. A részt vevő országok körében ez a különbség átlagosan 140 pont.

A magyar diákok átlagos teljesítménye a fővárosi iskolákban volt a legmagasabb (583 pont) és a községi iskolákban a legalacsonyabb (513 pont). A különbség arra utal, hogy a különböző településtípusokon tanuló diákok eltérő mértékben rendelkeznek az eredményeket befolyásoló szociokulturális jellemzőkkel.

A magyar tanulók az átlagnál kevésbé szeretnek olvasni: a magyar tanulók mintegy 20 százaléka (nemzetközi átlag 16 százalék) nem, 46 százaléka (nemzetközi átlag 41 százalék) pedig csak valamennyire szeret olvasni. Igaz, hogy e téren javult valamelyest a helyzet 2011-hez képest, akkor tanulóink 22 százaléka tartozott az olvasni nem szeretők, 52 százaléka az olvasni valamennyire szeretők csoportjába.

Hazánkban a negyedikes tanulók tanítói átlagosan több időt töltöttek a pályán, mint a nemzetközi átlag: a magyar olvasástanáítók pedagóguspályán eltöltött ideje átlagosan 24 év.

A magyar 4. évfolyamos tanulók körülbelül felének a tanítója nagyon elégedett a hivatásával, nagyon gyakran érznek örömet, elégedettséget, lelkesedést a tanítással kapcsolatban, további 49 százaléuk elégedett és mindössze 3 százaléuk nem elégedett. Nemzetközi szinten valamivel magasabb (57 százalék) a nagyon elégedett tanítók tanítványainak aránya, de nagyobb a nem elégedetteké is (6 százalék).

A magyar negyedikeseket a nemzetközi átlagnál jobban leköti és aktivizálja az órai munka: a tanulók 67 százaléka (nemzetközi átlag 60 százalék) érzi úgy, hogy a tanárok nagymértékben odafigyelnek tanulási igényeikre, és egyértelműen közlik velük elvárásaikat, további 29 százalékukat (nemzetközi átlag 35 százalék) valamennyire lekötik és aktivizálják a tanórákon.

